

SZÉKELY-UDVARHELY

AZ UDVARHELYMEGYEI FÜGGETLENSÉGI ÉS 48-AS KOSSUTH-PART LAPJA

Megjelen hetenkint kétszer: vasárnap és csütörtökön.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

egész évre 10 K, félévre 5 K, negyedévre 2 K 50 fillér. Községek, papok, gazdasági egyetemi tagok és községi előjárók egész évre 8 K, tanítók, községi és körjegyzők szintén egész évre 7 koronáért kapják.

Telefon

Egy példány 10 fillér.

Telefon

FŐSZERKESZTŐ ÉS LAPTULAJDONOS:

BETEGH PÁL

FELELŐS SZERKESZTŐ:

DERÉKI ANTAL

FŐMUNKATÁRS:

IÜLEI SZÁNTÓ LAJOS

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:

Kossuth Lajos utca 31. szám, hova a kéziratok, hirdetések és előfizetések küldendők.

Apróhirdetések szavankint 4 fillér-, vastagabb betűvel 8 fillérért más hirdetések olcsó árszabás szerint. Nyit-tér sora 1 K.

M. kir. postatakarékpénztári cheque-számla 10,489. szám.

Nyílt levél.

Mátéffy Domokos urnak, a Székely Társaság elnökének.

Igen tisztelt Elnök úr!

Talán nem kerülte ki figyelmét, hogy lapunk egyik legközelebbi számában felvettem az eszmét, hogy a „Székely Szövetség” nagygyűlése az idén városunkban tartassék és ennek kapcsán az erdélyrészi és székelyföldi lapszerkesztők és hirlapírók is itt tarisák meg összejövetelüket, hogy az erdélyi magyarság és a székelység összes ügyeiben egyöntetű, erélyes működést fejthessenek ki.

Jogosan azt hittem, hogy ez a szerény eszmém vagy nevezzük még szerényebben indítványom, épen úgy elmerül a közöny árjába, mint tapasztalatom szerint — fájdalom — eddig minden belefutott. Örömmel és kellemesen csalatkoztam; a székely lapok jelentékeny része magáévá tette az indítványt. A „Székely Ellenzék”, „Független Székelység” a legmelegebb érdeklődéssel csatlakoztak hozzá és még néhány lap hangsúlyozta az eszme helyességét.

A legelsők között áll a marosvásárhelyi „Szabadság”, melynek cikkét szíves tudomásvétel miatt egész terjedelmében van szerencsém bemutatni:

Erdélyi ujságírók kongresszusa.

A „Székely Udvarhely” című lap-társunk szerkesztője, a jó öreg Deréki Antal életrevaló eszmét pendített meg lapja hasábjain. Igaz, hogy az eszme nem új, hiszen a mult évi szamosújvári kongresszus is foglalkozott vele, de az érdem, hogy ismét a felszínre került és most már remélhetőleg meg is valósul, a Deréki Antalé. Arról van ugyanis szó, hogy az erdélyi hirlapírók kongresszust tartsanak, melyen megbeszéljék annak a dicsőségesnek ígérkező hadjáratnak taktikáját és irányelveit, melyekkel a székely akciót és az erdélyi magyarság ügyét szolgálják.

Dicsérendő és komoly terv. Szüksége van Erdélynek arra, hogy hirlapjai egyöntetűen járjanak el ezekben a kérdésekben. Csak így lehetséges az egész társadalmat talpra állítani és sorakoztatni azoknak a kérdéseknek megoldására, melyektől függ Erdély jövője.

A „Szabadság” egy két laptársával hiába kongatja a vészharangot, mert nem hallja meg szavát Erdély társadalmának minden rétege. Szükséges, hogy minden vármegyében legyen legalább egy ujság, amely céljával az erdélyi magyarság ügyének való szolgálatot tűzte ki.

Az egyöntetű munkálkodást megfogja könnyíteni a székely szövetség

satóirodája, mely a szamosújvári székely kongresszus határozataival, tán rövid időn belül meg fog valósulni. A sajtóhadjáratban ez fogja az irányító szerepet betölteni.

Deréki Antal az erdélyi ujságírók kongresszusát a jelen évi székely kongresszussal egy időben tervezi. Nagyon helyesen. Hiszen a két kongresszus szerves összefüggésben van egymással. Egy a céljuk. De azt is felveti Deréki, hogy a két kongresszus Székelyudvarhelyen tartassék. Ez már más kérdés. Itt döntő szava a székelyudvarhelyi székely társaság nak és a városnak van. Ha az udvarhelyi székely társaság és a város meghívják a székely szövetséget, előreláthatólag nem lesz semmi akadály annak, hogy ott gyülesezzünk. Hiszen a székely anyavárosnak e tekintetben előjogai vannak.

Örömmel üdvözljük a szép tervet s magunk részéről szívesen sietünk támogatására annak. Vegye kezébe a székelyudvarhelyi székely társaság sürgősen ezt az ügyet. Minket mindkét kongresszus ügyében azok között fog találni, akik szeretetteljesen támogatják.

Ezek után én már csak kevés szóval sokat szeretnék mondani. Székely Társaságunk lelkesen lefolyt alakuló első és utolsó ülése óta nagy idő telt el; sok viz lefolyt a Küküllő medrében, de sok égető, aktuális kérdés is vetődött felszínre, mely mellett észrevétlenül, gondtalanul elhaladtunk.

Hát ez így nem jól van...

Ha a gyermeket születésekor mindjárt el is temetjük, biz ez nagy bánat. nagy szomorúság a szülőkre nézve...

Ne essék ez zokon; nem akar sem vád, sem szemrehányás lenni, csak szíves testvéri figyelmeztetés, hogy azt a közös, szép ügyet, mely köré oly nagy lelkesedéssel és nem megvetendő eddigi eredménnyel sorakoztunk, ne engedjük csirájában elpusztulni...

Jól tudom magamról, hogy a mindennapi szürke élet gondjai, a hivatásunkból folyó elodáztatatlan kötelességek teljesítése lefoglalja a rendelkezésünkre álló idő jelentékeny részét úgy, hogy a közjónak alig szentelhetünk néhány pillanatot...

De most, mikor az ügy fontossága, sürgőssége kívánja követeli ne huzódózzunk! Örökös szégyenelenne ez megyénknek, városunknak és már megalakult Székely Társaságunknak, ha most is rideg közönnyel szalasztanók el az alkalmat, melyet annyi szeretettel, szinte önkéntelenül felkinálnak számunkra,

hogy ez évben a Székely Szövetség nagygyűlését és az erdélyi és székely hirlapírók kongresszusát városunkba hívjuk meg.

Nemcsak indolenciánk, de példabeszéddé vált „székely vendégszeretetünk” kiáltó és megszegyenítő szegénységi bizonyítványát állítanánk ki ezzel magunkról, de életrevalóságunk, haladási hajlamunk teljes hiányát is dokumentálnók.

Szeretettel kérem, hívja össze sürgősen, lehetőleg már március 8-ára, vasárnapra a „Székely Társaság” összes tagjait, hívja meg az ülésre vármegyénk főispánját Ugron Ákost, városunk polgármesterét Gotthárd Jánost és az egész városi tanácsot és megvagyok győződve, hogy a nevezettek meleg székely lelkesedéssel csoportosulnak az ügy köré.

Nem szabad megengednünk, hogy a sokkal kisebb városok bennünket megelőzzenek; nem szabad megengednünk, hogy a székely anyaváros, Székelyudvarhely, mindenben az utolsó maradjon...

Aki most ebben az ügyben vonakodik, visszahúzódik, a ki ez ellen is akadályokat gördít, az viselje egyedül a szégyen bélyegét...

Székelytestvéri üdvözléssel:

Deréki Antal.

A vármegye békéje.

Ily cím alatt lapunk mult számában megjelent közleményünket azzal gyanusították meg, hogy az Ugron Ákos főispán inspirálása folytán került a nyilvánosság elé.

Ezzel szemben a közvéleménynek tartozunk azon őszinte és egyenes nyilatkozattal, hogy ez a meggyanúsítás minden alapot nélkülöz és ennek felélesztésére semmi támpontot nem nyújt.

Ezt leginkább azzal tudnók bizonyítani, hogy már egy héttel előbb kellett volna a cikknek megjelenni és csak azért késett, mert alapos tájékozás nélkül, vakon tapogatózva nem akartunk egy olyan kérdésben előre is állást foglalni, mely a közvélemény és a megye békéjét és nyugalomát veszélyezteti; a mit lelkiismeretlenül felidézni, nem képezheti feladatunkat.

Mint eddig mindenben, úgy ebben a kérdésben is előbb világos információkat szereztünk magunknak az ügy állásáról és csak a megszerzett információra építettük fel a közvé-

lemények egybehangzó saját álláspontunkat.

Az igazság ebben a dologban ez: hirlapírói tisztünknek és kötelességünknek eleget teendő, meginterjűvöltuk Ugron Ákos főispánt, hogy mi az ő álláspontja a küszöbön levő alispáni új választásra vonatkozólag? Ugron Ákos főispán megadta nekünk kérdésünkre az egyenes feleletet és így őszintén kijelenthetjük, hogy kérdéses cikkünknek informatív részét, attól a passzustól: „A mult december havi alispánválasztás előtt”, addig a részéig, hogy „ezekután ő mindegyben a főispán megbuktatására törekszik” a száraz adatokat, valamint a pályázat kiírására vonatkozó részleteket csakugyan a főispán irtól kaptuk.

A megelőző és utánna következő reflexiókat, consequentiákat pedig saját álláspontunk, saját meggyőződésünk támogatására minden idegen befolyástól menten, magunk fűztük hozzá.

Hogy azonban minden felmerülhető későbbi meggyanúsításoknak előre is élet vegyük, itt kijelentjük, hogy mi mindég a saját agyunkkal gondolkozunk, a szívünkkel érezünk és legjobb meggyőződésünk és lelkiismeretünk szerint önállóan cselekszünk. Ennek bizonyításául hivatkozhatnánk klasszikus tanukra, első sorban az egyes érdekes csoportok vezetőire és azokon kívül pedig magára dr. Damokos Andor volt alispán urra, a kiról, mint gentlemanról feltételezzük, hogy igazolja azon állításunkat, hogy mi sem meggyőződésünket, sem lelkiismeretünket másnak alá nem rendeljük, áruba nem bocsátjuk, kicsinyes érdekekért fel nem áldozzuk.

Ebben még Ugron Ákos főispánnal — kit különben nagyrabecsülünk, — sem szándékozunk kivételt képezni, mert ezzel nemcsak a közvéleménynek, de saját hirlapírói becsületünknek és reputációnknak is tartozunk.

Nagyon természetes, hogy az ilyen elkeseredett harcban szerfelett nehéz az elfogulatlan, higgadt objectivitást megőrizni, de épen azért, mert mi a harcvonalon kívül, a pártok fölött, az egyéni törekvések és érdekektől távol állunk, könnyű lesz hirlapírói tisztünknek becsületesen megfelelni, mert mi a közvélemény ütőerén tartjuk a kezünket és annak veréséből állapítjuk meg a magunk tiszta és leszűrődött véleményünket.

A fenti cikkből kifolyólag már „a következetlenség” vádjával is megkísérlettek sujtani.

Ezzel szemben most még nem védekezünk; pedig a legkönnyebben bizonyíthatnók, hogy épen a szigorú következetesség és a legtisztább logika erősíti meg álláspontunkat.

Mi nem akarunk sem harcot, sem

viszályt szítani; ez merőben ellenkezőnek minden eddigi törekvésünkkel; de ha megtámadtatnánk elég erőnek érezzük magunkat, minden támadást az igazság fegyverével vissza verni...

A fentebbiek igazságát, erkölcsi és etikai értékét mivel sem igazolhatjuk jobban, minthogy készséggel helyt adtunk dr. Damokos Andor, hozzánk intézett, alább következő sorainak:

Tisztelt Szerkesztő Úr!

Becses lapjának folyó évi február 27-ikén megjelent 17. száma „a vármegye békéje” című közleményében személyemmel is foglalkozván, — kétségkívül téves információ alapján — többek közt azt állítja, hogy a tisztujtás után azon bizonyos reversálisról akként nyilatkoztam, hogy az reám nézve kötelező erővel nem bír, továbbá, hogy ezután mindenben a főispán megbuktatására törekszem.

Az ismeretlen cikkíró által levont további fejtegetésekre egyáltalában nem reflektálok. Nem nyilatkozhatom ez idő szerint a reversális történeti előzményeire nézve sem, mert magamra nézve a hivatalos titok kötelezettségét fennállónak tekintem.

Semmi másért, csupán az igazság érdekében, a tendenciózusnak látszó híresztelések megcáfolása céljából azonban ki kell jelentenem, hogy ezen állítások ilyen alakban a valóságnak meg nem felelnek.

Ezen nyilatkozatomért bármikor és bárki előtt helyt állok.

Kérve, hogy soraimnak becses lapjában helyet adni szíveskedjék, vagyok

Székelyudvarhely, 1908. febr. 28.

kiváló tisztelettel:

Dr. Damokos Andor,

Erdő közbirtokosságaink jogosultsága és a képviselők.

A földmivelésügyi miniszterium múlt évi december 12-én 102299—I. A. 3. szám alatt kelt és a m. kir. erdőhivatalokhoz intézett rendeletét a „Székely-Udvarhely” folyó évi február 16-án megjelent 14. számában Orbán Ottó báró, közbirtokossági elnök ismertette.

A hivatkozott rendelet utal az erdői személyzet érvényben levő szolgálati szabályzatának 16. §-a c) pontjára, mely többek között így szól:

„Ha (!) az erdőőr és erdőszolga a m. kir. járási erdőgondnokság kiküldöttével, vagy magával a birtokossal (mondjuk a közbirtokossági elnökkel) találkozik, avagy náluk jelentkeznek, szolgálati naplóját felszólítás nélkül előmutatni tartozik; egyúttal köteles nekik a kerületben vagy az őrzésben folyó munkálatok menetéről, az esetleg tapasztalt rendellenességekről és figyelmet érdemlő minden körülményről szóbelileg is jelentést tenni s további utasításait, valamint a szolgálati napló látatkozását is kérni.

Sürgősebb esetekben az erdőőr vagy erdőszolga köteles írásbeli jelentést tenni, vagy pedig alkalmat keresni arra, hogy a birtokosnak (birtokossági elnöknek), vagy a m. kir. járási erdőgondnokságnak az általa tapasztaltakat a fentebbiek szerint szóbelileg bejelenthesse s tőlük utasítást kérhessen.

Az erdőszolgának ezek még a föléje rendelt erdőőrrel szemben is kötelezettségét képezik.

Igy mondja ezt az erdőőrök szol-

gálati szabályzata s ha csakugyan találkoztak az erdőbirtokossal, lehet, hogy ezen kötelezettségüknek a jobb érzésű és gondolkodású erdőőrök eleget is tettek — ha el nem felejtették...

Most azonban addig is, míg a székelyföldi erdő közbirtokosságoknak, a képviselőházhoz intézett kérvényének érdemleges elintézésére kerülne a sor, határozottan rendelkezik a a miniszter. Az eddigi „ha” helyett a „panasszal alaposan illethető alkalmazottaknak szigorú megintése, mellett” elrendeli, hogy az erdőőr szolgálatában közben alkalmat keressen arra hogy az érdekelte erdőbirtokos törvényes meghatalmazottjával (nálunk a közbirtokossági elnökök) találkozzék.

Tehát ennek alapján a közbirtokosságok jogosultak a hatósági erdőőrök felett rendelkezni, azoknak utasításokat adni. Megkövetelhetik tőlük, hogy a helyi viszonyokhoz alkalmazkodva, a törvény korlátai között mindent elkövessenek a közbirtokosságok előnyére és az erdők jogosult használatát ne akadályozzák, sem az egyes birtokosokat méltatlan feljelentésekkel ne zaklassák, fogságba hurcoltatásukhoz segédkezet lehetőleg ne igyekezzenek nyújtani.

Ez is több a semminél. De csak valamivel több. Azonban nem minden, a mit a székelyföldi közbirtokosságok a képviselőháztól kérelmeztek.

Az ország törvényhozásától és Darányi Ignác földmivelési miniszter urtól többet várunk, mert a miniszter ur sokkal nagyobb ígérekkel bocsátotta el 1907. június 15-én az egész Székelyföld képviselőtársaságának megjelent küldöttségünket.

A kérvényekben vázolt tarthatatlan helyzet ma is fenn áll, sőt az erdőőrök fizetésének az erdőbirtokosságok megkérdése nélkül, s a terhet hordozó birtokosságok egyenes tiltakozása, felebbezése ellenére történt felemelésével, az állapot súlyosabb lett...

Erősen várjuk a miniszter urtól tehát, hogy Dr. Nagy György székely képviselőnk múlt év december havi interpellációjára mielőbb határozott választ adjon. Nagyon várjuk továbbá azon határidő sürgős megjelölését, a mikor Dr. Mezőssy Béla államtitkár urat panaszaink jogosságának helyszíni megvizsgálására leküldeni szándékozik.

Székelyföldi országgyűlési képviselőinktől pedig egyenesen megkövetelhetjük, hogy Dr. Nagy Györgynek a „Székely-Udvarhely” folyó évi 16-ik számában közölt „Gyülekezőt fűvok!” című nagyszabású vezetőcikkelyében elmondottakat — ha polgártársaik, székely testvéreik kiüntető bizalmára jövőben is számíthatnak — okvetlenül méltó figyelembe részesítsék. Mert erős a hitünk, sőt meggyőződésünk, hogy pusztá ígérekkel, nagyhangú frázisokkal a székely népet elbolondítani, többé már nem lehet...

Végre kinyílt az Istenadta nép szeme. Lelkesedik ugyan a szép és okos beszéd hallatára, de lelkesedésében is meglátja, tudja, hogy ki mond igazat és ki teljesíti elvállalt kötelezettségét...

Dr. Nagy György jelszavát e lap mindig hangoztatta. Képviselő urak! Teremtsünk székelyföldi politikát!...

Betegh Pál.

Székely mentési munkálatok.

Irta: Szathmáry Lajos.

I.

A székely mentési munkálatok foglalkoztatják az összes hivatalos és társadalmi köröket. azoknak minden számbavehető tagját. Kinek kinek ugyan adnak érdemet, elismerést, mint a hogyan kiveszi részét a nemes munkából.

Székelyföldi lapjaink mindenik számban napvilágot lát egy-egy cikk, olykor tanulmány s talán a politikának (melyre oly éhesek vagyunk) sem enged egyik szerkesztőnk sem annyi teret, mint amennyit biztosítani kíván a székely mentési munkálatokat érintő cikkeknél.

A néphez legközelebb álló tanítók, papok szüntelen munkálnak, jó példával járva elől adják a sok megcsüggyelendő tanácsot, a kirendeltség a kalácsot. Hangya szorgalommal dolgozunk, izzadunk és nemes munkánkban kitartást, bátorítást az a biztató reménység ad, hogy eljön az óhajtott jobb kor és székely testvéreink is enekelhetik „Remélj bizvást én lelkem”

Minden vélemény oda irányul, hogy ezt a derék népet, ezt a szinmagyar-ságot, mely védőbástyája volt évezreden át a keletnek, mely annyi sok vérérdőzést is hozott a haza szent oltárára, meg kell menteni, föl kell emelni, vissza kell vezetni régi hatalmához, erejéhez, mert a székelység erősbitését is jelenti. Reá szolgált erre dicső múltjával s ez actióban jutalmazását látja elődeinek a „nagy székelyek” munkájának.

A hol mentési munkálatra szükség van, ott önként következik, hogy baj van; lejtőn áll a székelység, melynek alján az örvény, a tátongó mélység megsemmisítéssel, pusztulással fenyegeti.

A megtérés órája ütött! kezdünk eszmélni, ébredünk. A mentési munkálatokat azonban nemcsak egyoldaluan kell folytatni, hanem ott és annyi irányban, a hány felől a bajok megkörményeztek. Legelső és legnagyobb baj az alkohol mértéktelen élvezése, a pálinkázás.

A „Székely-Udvarhely” f. év febr. 16-iki számában igen tartalmas cikk jelent meg erről; azonban nem lehet hadat üzeni az alkoholnak, illetőleg veszélyes kockázat lenne, mivel most még diadalmasan kerülne a ki harcból. Egyszerre elvenni nem lehet, hanem lassankint le kell szoktatni. Bizonyára találnak módot rá nagyjaink, hogy az e révén elvesztett milliók más forrásokból nyerjenek fedezetet. Amint tudjuk az emberi szervezet lassanként megszokja a mérget is és hosszú használat után teljesen abban hagyni normális állapotok között lehetetlen. Így vagyunk a pálinkával is. Ha már ez a szennyes folyadék megfertőztette széke-lyeinket s egyúttal rabjává tette, egy csapásra elvenni lehetetlen. Lehet-e pálinka nélkül keresztelőt, esküvőt, halotti tort tartani? Ha én napszámosomnak, vagy p. o. egy kaszálási vagy szántó kaláka után nem adnék e méregből, kétannyi napibérért sem kapnék napszámosokat.

De erős a hitem, hogy lassankint le lehet szoktatni, csak mindnyájan legyünk egyenlő akarattal.

Lapzárta előtt.

Budapest, febr. 29.

A képviselőház csütörtöki ülésén a házszabályrevízió felett folytatott vitában Dr. Nagy György erőteljes, hosszú beszédben foglalt állást a javaslat ellen; míg gróf Apponyi Albert hatalmasan megindokolt és nagy szónoki lendülettel elmondott több mint egy órási beszédében, Kossuth Ferenc pedig egy tartalmas, rövid felszólalásban mellette foglalt állást.

Holló Lajos mintegy 40 függetlenségi képviselőtársával szövetkezve

a hét folyamán gyekrabban tartottak összejöveteleket, melyeken kialakult az a törekvésük, hogy a függetlenségi párt, mely ez idő szelint a koalícióban a többséget képviseli, vegye át teljesen a kormányzást, hogy elveit és törekvéseit jobban megvalósíthassa. A nagy hullámokat felvert mozgalom most már azonban teljesen lecsillapult; mert Kossuth Ferenc a függetlenségi pártkörben nagy számban összegyűlt képviselők előtt határozottan kijelentette, hogy a házszabályrevízió dolgában teljesen szolidáris és teljesen azonosítja magát a kormány többi tagjaival; a lényegéhez ragaszkodik és csak a részletekben hajlandó módosításokat elfogadni. A munkaprogramra nézve kijelenti, hogy örömmel járul hozzá, hogy a párt készítsen olyan programot, a melyet a közeljövőben beváltani képes lesz. A hallgatóság nagy tetszéssel fogadta a pártvezér nyilatkozatait és Holló társai nevében is biztosította Kossuthot, hogy a mozgalom sem ellene, sem Andrássy Gyula gróf ellen nem irányult, hanem inkább arra, hogy a függetlenségi párt, mely Kossuth Ferenc nélkül nem lehet meg, egységesen kidolgozott program alapján egységesen működjen. Mérey Lajos a Nagy Emil fele revízióval szemben módosított javaslatot dolgozott ki, melyről azt hiszik, hogy minden eddig támadt aggodalmat képes lesz eloszlatni.

Wekerle Sándor miniszterelnök pénteken délelőtt 11 órakor, hosszabb ideig tartó kihallgatáson jelent meg a királynál.

Szombaton délután a függetlenségi 48-as párt intéző bizottsága értekezletre gyűlt össze, a melyen a házszabályrevízió kérdését és a párt jövőbeli munkaprogramját alaposan megvitatják.

KÜLÖNFELEK.

Rp. Keserű labdacok a Böm-bölde reszére.

Sign: Hetenként egy adag.

Vége lesz már a farsangnak,
Dávidónak, vigalomnak,
Álarcánkat le kell tenni
Másokkal is szembe nézni.

Mert már nem egyedül vagyunk,
Mérget ellenfelet kaptunk,
A ki velünk is szembe száll,
S „Orditóból” ránk kiabál.

Kikezdi a hatalmunkat,
Nem fogadják parancsunkat,
Saját eszükkel harcolnak
S kötélnék sehogyse állnak.

A kocsmáros csak úgy neszez:
Teringettét, ebből baj lesz;
Ha a pártok ketté válnak,
Baja lesz az én kocsmámnak
S a haszon kijár majd másnak...

Dr. Veritás.

— Március 15. városunkban. A történelmi nagy napot, melynek az idén lesz a 60-ik évfordulója városunk polgársága is méltó dísszel akarja megünnepelni, a „Budapest” szálloda színháztermében tartandó nagy ünnepélyével, melyre az előkészületek már minden vonalon lelkesen folynak. A legközelebb véglegesen megállapítandó programból kiemeljük, hogy az ünnepi beszéd megtartására Solymossy Endre collegiumi tanárt kérték fel; színe kerül még egy 3 szakaszból és 4 élő képletből álló történelmi korrajz Deréki Antaltól; a „Székely dalárda” pedig megerősítve a középiskolák igazgatóságaitól ez alkalomra elkért iskolai karokkal szolgáltatja a célhoz a hazafias énekszámokat.

— A rokkant- és nyugdíjgyelet közgyűlése. A Magyarországi Munkások Rokkant- és Nyugdíj-Egyesületének helybeli 138-ik fiókja csütörtökön este a polgári kör termében

Betegh Pál elnök vezetésével tartotta meg közgyűlést előkészítő választmányi ülését a tagok élénk részvételével. Az évi rendes közgyűlés határidejét *folyó hó 8-án d. u. 3 órára*, a polgári önképző kör nagytermébe tűzték ki, a hol nemcsak a tagok, de minden érdeklődő részt vehet.

— **A londoni kiállításra** gróf Nemes Polixena urnő, Barcsay Károly és Társa helybeli cégnél 8000 korona értékű székely szőttesből készült árut rendelt meg és így városunk, azon a világhírű kiállításon már több irányban is előnyösen képviselve lesz.

— **A róm. kath. hitközség** kepfizetők lajstroma március 2—10-ig a plebánia hivatalában napokint d. e. 11 órától 1 óráig megtekinthető. Esetleges felebbezések az egyház tanácshoz beadhatók. A r. k. egyház tanács.

— **Fogások kerti magvak árusításánál.** Hogy mire képesek a városban hatáskörű emberek, azt legjobban mutatja a magelárusítással foglalkozó egyes kereskedők ravasz-sága, kik máshonnan beszerzett kerti magvakat a Mauthner-féle árjegyzék folyó számaival jelölik, mert ezáltal azt a hitet akarják kelteni a vevőkben, hogy Mauthner féle magot kapnak. A közönség ne hagyja magát megtevesztetni, mert akármilyen szám van a tasakra nyomva, ha nincs rajta Mauthner név, akkor az a tasak nem is tartalmazza az általánosan legjellemesebbnek elismert Mauthner-féle kerti magot.

— **Tréfásestély.** A mint az előjelek mutatják a Nőegylet hushagyó keddi tréfásestélye az ideai farsang legvidámabb mulatsága lesz. Az érdeklődést eléggé mutatja, hogy már az összes páholysok elkeltek. Nagyszámmal fognak fejdíszben megjelenni; tudomásunk van vagy tíz olyan stílus fejdíszről, a melyek méltó meglepetést fognak kelteni. Valósággal meglepetése lesz a közönségnek a műsor is a melyből kiemeljük a budapesti Cabaret-színház két legfőbb műsordarabját, melyet 2—2 leány és 2—2 férfi adnak elő. Énekelni fog az udvarhelyi közönségnek egyik kedvence, a bizonyára kedvesebbé teszi az estélyt. Ezekhez járulnak a táncközben előadott tréfás jelenetek és humoros quartettek, valamint a farsangi tréfás csecse-becsék, melyeket a fáradhatlan rendezők e célra hozattak. Hogy ezen kellemesnek ígérkező estén mindenki jól és mintegy otthonosan érezze magát, kértnek a nők is, hogy csak fillérestélyi toalettben jelenjenek meg s ne te kintsék az estélyt bálnak. Menjünk tehát a tréfásestélyre s mulassunk a szegények javára!

— **Választmányi ülés.** A Nőegylet választmánya vasárnap d. u. 3 órakor ülést tart, tárgy: pénztárnok választása.

— **A helybeli Kaszinó egylet** szombaton f. hó 7-én a „Budapest” szálloda nagytermében cabaret-előadással egybekötött mulattató estélyt rendez, melynek műsorát azonban nem árulja el, hogy annál nagyobb meglepetéssel szolgálhasson. A belépti díj személyenként 2 korona, azonban csak a Kaszinó tagjai és azoknak családai vagy a tagok által meghívott vendégek vehetnek benne részt. Az előjelek után ítélve, egészen fesztelen, kedélyes mulatságra lehet a résztvevőknek kilátásuk.

— **Az udvarhelymegyei gazdasági egylet** által rendezett keresz-turi állatkiállítást és vásárt tegnap szombaton tartották rendkívüli sikerrel. Mint bennünket telefonon értesítenek a felhajtás igen szép és az árak emelkedettek voltak, úgy hogy Sperker Ferenc 3 darab bikáját 4400 koronáért, Barcsay Gyula tiszaburai magyarországi 1 drb bikáját 960

koronáért vették meg és az egész vásáron ennek megfelelő árak mutatkoztak. A kiállításon a földmívelésügyi minisztert Szász István, a szé-kely kirendeltséget Koós Mihály, az állattenyésztési felügyelőseget Kolozsvári János képviselte és ez utóbbi is tömeges bikavásárlásokat eszközölt. A vármegyei Gazdasági Egyletet Ugron Ákos főispán, elnök, Hlatky Miklós titkár, Zonda József állatorvos képviselték ezeken kívül még báró Orbán Ottó és még számosan részt vettek. Kimerítő tudósítást a díjazásokról lapunk jövő számában hozunk.

— **A tanoncünnepély műsora.** 1. Himusz. 2. Könyörgés, Móra István, szavalja Balázs János III. oszt. 3. A vándor madár, Ábrányi Emil, szavalja Keresztély Gyula II. o. 4. Ébredés, Bajza, szavalja Széles Géza II. o. 5. Egy gondolat bánt Petőfi, szavalja Gellért Ferenc I. o. 6. A gép elemekről előadja Dózsa tanár ur. 7. Népdalok. 8. A magyarok istene, Petőfi, szavalja Muszka Ferenc III. o. Rákóczi, szavalja Kovács Andor I. o. 10. A magyar nép, Petőfi, szavalja Izsák István II. o. 11. Ha férfi vagy. szavalja Henter Béla II. o. 12. Indulók. Az ünnepélyre az érdeklődő közönséget ismételtlen meghívjuk vasárnap délután 3 órára a községi iskola IV oszt. tantermébe.

— **Halálózások.** Orbán József, a helybeli törvényszék díjnoka e hó 26-án déli 12 órakor, ifjusága virágzó korában, hosszas szenvedés után elhunyt. A derék, csendes és jellemes ifjubar, kinek az élet még alig nyújtott valami örömet, szülői igazán jó fiukat, kartársai pedig a legönzetlenebb jó barátot veszítették el.

Csoma Lina az állami polgári leányiskola másodéves növendéke, szülői és tanulóitársai nagy bánatára e hó 25-én még zsenge gyermekkorában jobblétre szenderült.

— **Állásnélküli okleveles tanítók és tanítónők figyelmébe.** A vallás- és közoktatásügyi miniszter folyó évi január hó 30-án 146,500—1907. sz. alatt kelt rendeletével gondoskodni kíván mindazon okleveles elemi iskolai tanítók és tanítónőkről, akik állás hiányában helyettesi megbízást elvállalni hajlandók. E végből felhívta a vármegyei kir. tanfelügyelőket, hogy február hó végéig terjesszenek föl kimutatást, melyben a tanító neve, általános osztályzata, mely évben, mely képzőben szerezte oklevelét, egyéb képesítése, családi állapota s hogy működött-e már a tanítói pályán fel legyen tüntetve. Figyelmeztetjük tehát a vármegyei érdekelteket, hogy eredeti vagy közjegyzőileg hitelesített okmányait és az elősorolt adatokat a vármegyei kir. tanfelügyelőjéhez mutassák be. Megjegyezzendő, hogy a kimutatandó tanítók és tanítónők közül a vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter jelöli meg a helyettesítésre alkalmas tanerőket, kik előforduló esetek alkalmával a kir. tanfelügyelő által biztatnak meg.

— **A budapesti főiskolai székely kör** 1908 év február hó 26-án este a kör hivatalos helyiségében, Rákóczi ut 61 sz. alatt gyűlést tartott. Mult gyűlés jegyzőkönyvének hitelesítése után Elekes Jenő elnök indítványára a székely törvényhatóságokhoz az egyesület részére már megszavazott összegek kiutalványozása iránt kérésint intéz a kör. Dr. Nagy György orsz. képviselőt Bor-széky Somát, Dr. Jancsó Benedeket, Dr. Király Aladárt és Dr. Farkas Albertet a kör disztagjaiul és Deréki Antal, Lajos Dénes lapszerkesztőket és Gödri Ferencet tiszteletbeli tagokul választják. Kérésint intéznek a székelyföldi lapszerkesztőkhöz a tiszteletpéldány küldése iránt. A következő gyűlés 1908 év március hó 4-én este 8 órakor, a New-York kávéház külön helyiségében lesz.

— **Darányi Ignác** földmívelésügyi miniszter néhány nap óta már ágyban fekvő beteg, azonban állapota nem ad okot az aggodalomra.

— **A helybeli jótékony nőegyesület,** ma vasárnap délután 3 órakor, a vármegyei ház kistermében választmányi ülést tart, melynek tárgya a pénztáros beadványának tárgyalása és esetleg új pénztáros megválasztása lesz.

— **Telekkönyvi másolatok bélyegmentessége.** Az igazságügyi miniszter rendeletben utasította valamennyi telekkönyvi hatóságot, hogy valahányszor az Országos Központi Hitelesítő- és Telekkönyvi Hivatalhoz tartozó szövetkezet kölesön engedélyezése céljából akár az egész telekjegyzőkönyvnek (betétnek) akár valamely lapjának teljes hiteles másolatát kívánják, a kívánt teljes hiteles másolatot nekik bélyegmentesen adják ki.

— **Bíróági aljegyzők előléptetése.** A bírói és ügyész szervezet módosításáról szóló szentesített törvényt közli a hivatalos lap. Egyidejűleg közli az aljegyzőknek előléptetését X. fizetési osztályba jegyzőkké. Az aljegyzői állás megszűnik és a bezárólag 1907. december hónap 31-ig kinevezett aljegyzők 1908 évi január-hónap elsejével, az 1907 évi december hónap 31-ike után a jelen törvény hatályba léptéig kinevezett aljegyzők pedig a jelen törvény hatályba léptét követő hónap vagyis március elsejétől kezdve mint jegyzők a X. fizetési osztályba soroztatnak. Megyénkben a következő előléptetések történtek: Gergely Ferenc székelyudvarhelyi járásbíróági, — Ungvári János székelykeresztúri járásbíróági, — Contaninescu Viktor székelyudvarhelyi törvényszéki, — Dr. Péter Sámuel székelyudvarhelyi törvényszéki, és Rend Aurél oklándi járásbíróági aljegyzőket 1908 évi január hó 1-ső napjával mint bíróági jegyzőket a X. fizetési osztályba sorozták.

— **Magyarország városainak** országos értekezlete az adóreformról Budapesten e hó 26-án kezdődött Bárczy István székesfővárosi polgármester elnöke mellett. Részt vettek benne 10 országgyűlési képviselőn kívül, a törvényhatósági és rendezett tanácsú városok, — a kereskedelmi és iparkamaráknak, — valamint az egyes egyesületek és testületek kiküldöttei. Attanulmányoztuk a kiküldöttek tekintélyes névsorát, de városunk kiküldöttjeinek nevét a szemüveggel eszközölt legszorgosabb kutatásunk dacára sem voltunk képesek megtalálni benne. Minek is az nekünk? Megélünk nélküle is, hisz nálunk a Küküllőn túl végződik a világ határa.

— **Rákóczi lovasszobor.** A Rákóczi lovasszobor bizottságnak az egy koronás sorsjegyek terjesztése érdekében a hölgyekhez, tanítónőkhöz s jegyzőkhöz intézett kérelme országsszerte élénk viszhangot keltett s a felhívottak vetélkedve buzgólkodnak a nagy Rákóczi lovasszobrára kibocsátott sorsjegyek elhelyezése körül. Ezt a hazafias buzgalmat a szoborbizottság meg akarja hálálni s mindazoknak, a kik legalább száz drb. egy koronás sorsjegyet elhelyeznek, a daliás nemzeti fejedelemnek plakettjét küldi ajándékba. A Rákóczi mellképét feltüntető dombormű háromnegyed méter magas s úgy a magánlakások, mint a közhelyiségek falának díszét fogja képezni. A nyerevényekben gazdag sorsjátéknak húzása március 15-én fog megtartatni Budapesten a lottóigazgatóság húzási termében.

TÖRVÉNYKEZÉS.

A székelyudvarhelyi kir. törvényszék elnöke a kir. törvényszéknél a hivatalos órákat 1908. évi március hó 1-től kezdődő hatálylyal egyfolytában tartólag hétköznapokon d. e. 7 órától d. u. 2 óráig; vásár- és ünnepnapokon d. e. 8—11 óráig állapította meg.

Ez az új hivatalos óra megállapítás azonban nem terjed ki a polgári, bünyügyi, fegyelmi és telekkönyvi

iktató- és irattári hivatalokra s ezeknél tehát továbbra is a hétköznapokon d. e. 8—12-ig és d. u. 2—5-ig és vásár- és ünnepnapokon d. e. 8—11-ig tartó hivatalos óra marad érvényben. Nem terjed ki továbbá az új hivatalos óra megállapítás a hétfőn és pénteken tartandó tárgyalások idejére sem. Gondoskodás van tette az iránt, hogy a délután iktatóra érkező sürgős és azonnali intézkedést igénylő ügydarabok elintéztessenek s e végből hétköznapokon délután 5 óráig egy bírő fog működni. A telekkönyvtárban a felvilágosítás hétköznapokon az ügyvédek, kir. közjegyző és körjegyzők részére d. e. 10—12-ig, más felek részére d. e. 10—11-ig és vásár- és ünnepnapokon d. e. 9—10-ig adatik.

A polgári, bünyügyi, fegyelmi és telekkönyvi kiadó az ügyek elintézéséről és a határozatok kiadásáról a feleknek értesítést ad hétköznapokon d. e. 11—12-ig és d. u. 1—2-ig és vásár- és ünnepnapokon délelőtt 10—11-ig.

Szerkesztői üzenetek.

P. M. Kisasszonyoknak, Marosvásárhelyt.: tárcáját köszönettel vettük és alkalomadtán felhasználjuk.

Gy. K. Ulke. Küldeményét nem közölhetjük, mert a mi elveinkkel ellentétben van és különben is magánviseli a felekezeti bélyeget, és mi ebben az irányban nem akarunk üszköt dobni a közvéleménybe.

K. N. J. Budapest. Addig is míg személyesen tehetném, fogadjátok ez uton hálás köszönetemet a kitüntető bizalomért.

„Eredeti Singer“

varrógépek a legkisebbtől a legnagyobbig, szabott ár mellett, készpénz vagy részletfizetésre, e megyében kizárólag csak Székelyudvarhelyt Kossuth-utca 1. sz. alatt levő „Eredeti Singer“ cég raktárában rendelhetők meg, hol a részletfizetések is teljesítendők. Tehát sem kereskedők, sem más ügynökök valódi Singer féle varrógépeket nem árusíthatnak.

A varrógépek bármikor vételkötelezettség nélkül is kipróbálhatók. Folyó évi április havában **ingenes műhímnzési tanfolyamot** rendezek, a melyre már most felhívom a közönségünk figyelmét. A tanfolyamra jelentkezéseket elfogadok.

Kiváló tisztelettel:

Bokor András,

az „Eredeti Singer“ cég megbízottja.

Férfi és gyermek

ruhaszükségletét legjobban legolcsóbb árért mindenha

Markó István

uridivatszabó és egyenruha készítőnél Székelyudvarhelyt, Kossuth-utca 9. sz. szerezheti be, hol a legelső hazai és külföldi gyárak mintagyűjteményei bármikor megtekinthetők.

Pontos szabás és jó munka!

BOR!

Fernengel Gyula székelyudvarhelyi bornagykereskedőnél

a legjobb minőségben, nagy választékban és legelőnyösebb árak mellett nagyban és kicsinyben kapható.

BÉLYEGZŐK

megrendelésre mindenféle kivitelben barhova a legpontosabban szállítatnak **Betegh Pál** könyv-, papír-, író, rajz- és zenemű kereskedéséből Székelyudvarhelyt.

Sz. 2—908. kj.

Árverési hirdetmény.

Székelyzsombor község tulajdonát képező három kövű lisztelő malmát 3 egymásután következő évre haszonbérbe adni elhatározván, az árverezés folyó évi március hó 14 én d. e. 9 órakor fog megtartatni, Székelyzsombor község házában, kikiáltási ár 1500 korona; a feltételek a jegyzői irodában megtekinthetők.

Székelyzsomboron, 1908 február hó 22-én.

Péter József,
jegyző.

Szítás János,
bíró.

Szám 114—1908. főispáni.

Pályázati hirdetmény.

A m. kir. közigazgatási bíróság folyó évi február hó 12-én 603—908. szám alatt kelt ítéletével, a kormányzatomra bizott Udvarhelyvármegyében mult évi december 12-én megtartott tisztujítás alkalmával megejtett alispán választást megsemmisítvén, a

vármegyei alispáni állásra

ezenel pályázatot hirdetek s felhivom mindazokat, a kik ezen VI. fizetési osztályba sorozott 6400 korona fizetéssel, természetbeni lakással és 1200 korona évi utiátalánnyal ellátott alispáni állásra pályázni óhajtanak, hogy az 1883. évi I. t.-c.-ben előirt minősítésüket igazoló okmányokkal felszerelt pályázati kérésüket hozzám címezve, a vármegye alispánját helyettesítő **Dr. Paál Árpád helyettes főjegyzőhöz folyó évi március 28-ig** bezárólag a vármegyei ügyviteli szabályzat 3. és 4. §-ában előirtaknak megfelelően nyújtsák be.

Szekelyudvarhely, 1908. évi február hó 26-án.

Ugron Akos,
főispán,

Könyvkötő tanulónak felvesz egy jóra való fiut azonnal **Betegh Pál** könyvkötő-intézetébe Székelyudvarhelyt.

Füldő.

Van szerencsém a n. é. közönséget értesíteni, hogy a **Gergely-féle sósfürdőn, március 1-től** kezdve mindennap lehet meleg fürdőt kapni. Szíves pártfogásukat kére maradok kiváló tisztelettel: **Matéfi Lidia,** fürdő-bérlő.

Eladó háztelkek.

A szombatfalvi vámmal szemben, közvetlenül az aszfalt mellett 200-400 nsz.-öl területű háztelkek eladók. Részletes felvilágosítást ad **Dr. Szöklősi Ödön,** ügyvéd.

Kiadó lakás!

Három szép szoba, előszoba, konyha és mellékhelyi-ékekből álló lakás **Kossuth-utca 24. sz.** alatt folyó évi április hó 24-től kiadó!

Képes levelezőlapok, finom hazai levélpapírosok dobozokban és doboz nélkül nagy választékban kaphatók

BETEGH PÁL

könyv-, zenemű- és papírkereskedésben Székelyudvarhelyt
Névjegyek izléses kivitelben készíttetnek

Védjegy: „Horgony”

A Liniment. Capsici comp., a Horgony-Pain-Expeller

pótléka

egy régióknak bizonyult háziszere, mely már sok év óta legjobb fájdalomcsillapító szernek bizonyult közhívnél, oszónál és meghűléseknél, bedörzsölésésképpen használva.

Figyelmeztetés. Silány hamisítványok miatt bevásárláskor óvatosak legyünk és csak olyan üveget fogadjunk el, mely a „Horgony” védjeggyel és a Richter cégjegyzéssel ellátott dobozba van csomagolva. Ára üvegekben K—80, K1.40 és K2.— és úgyszólván minden gyógyszerárban kapható. — Főraktár: **Török József** gyógyszerésznél, Budapest.

Dr. Richter gyógyszerháza az „Arany oroszlánhoz”, Prágában, Elisabethstrasse 5 neu.

Mindennapi szétküldés.

Új kocsik

szekerek,

gazdasági felszerelések, ekék, eketaligák kaphatók s mindenféle más megrendeléseket gyorsan és pontosan eszközöl. **Lakatos Mihály** kovácsmester Székelyudvarhelyt, báró Orbán Balázs utca 7. sz. alatt. Készítményeimért teljes felelősséget vállalok.

SZEKELY-UDVARHELY

tiszta 48-as függetlenségi lap, Udvarhelymegye legelterjedtebb közlönye. Megjelenik hetenkint 2-szer. Előfizetési ára félévre 5 K. Elterjedtségénél fogva hirdetésekre a legalkalmasabb.

Emke Adria Rákóczy Szt-István Szepesi len

legjobb magyar gyártmányú diszlelépapirok. Ezeken kívül közönséges és finom, színes és virágos levélpapírok és borítékok, levél-kártyák, gyász-levélpapírosok stb. **Képes levelezőlapok** 20-féle helybeli felvétel. Nagyválaszték tájképes, virágos, genre, művész- és alkalmi kártyákból és üdvözlő jegyekből.

NYOMTATVÁNYRAKTÁR

KÖNYVNYOMTATÓ- ÉS KÖNYVKÖTŐ-INTÉZET

BETEGH PÁL

KÖNYV-, ZENEMŰ- ÉS PAPIRKERESKEDÉS

Székelyudvarhelyt, Kossuth-utca 31 (saját ház).

Ajánlja modern gépekkel szakszerűen berendezett

KÖNYVNYOMDÁJÁT

mindenféle könyvnyomdai munkák, u. m.: művek, füzetek, táblázatok, hatósági és üzleti nyomtatványok, meghívók, eljegyzési és esküvői kártyák, névjegyek, falragaszok, körlevelek, gyászjelentések stb. pontos és jutányos áron való elkészítésére. Ajánlja továbbá

könyvkötészetét

honnan izléses munkák a legrövidebb idő alatt olcsó áron kerülnek ki

Acélírótollak, rondtollak, üveg-tollak, tollszárak, disztollszárak. Írónok, fekete, színes és másoló-ironok, notes-ironok, csavarironok (crayonok), zsebironok, csavarironbetétek, ironvédők, iron-heggyezők. Kréták, iskolai, kávéházi és fajelző kréták, színes kréták. Tinták, legjobb irodai és másoló tinták, színes, vegy- és ruhajelző-tinták, bélyegzőfesték, tus, mézga, folttisztító, bronz.

HEGEDŰ, hegedűvonó, hurok, hegedű-iskola, hegedű-alkatrészek. Gramophon és fonográfok, lemezek és hengerek, tűk. Hangoló-sípek és okarinák. Monogramok fehérnemű és levélpapírrajzokra. Kézi nyomda. — Különféle bélyegzők, pecsétnyomók, pecsétjegyek, pecsétviasz, festékpárnák, ostyák. Ajtóablak és névfeliratok öntött fém-ből, erdészkalapácsok gyári árban.

A hazai és külföldi jeles írók művei, ifjúsági iratok és képeskönyvek folyton vannak készletben. Teljes „Magyar Könyvtár”. A székelyudvarhelyi **középiskolákban** és a városi és megyei **elemi népiskolákban** használatban levő **összes tankönyvek** raktára. Szótárak, térképek, naptárak, imakönyvek, albumok, emlékkönyvek, üzleti beíró könyvek, főkönyvek, pénztárkönyvek, naplók, jegyzőkönyvek, másolókönyvek, bevásárló könyvek, zsebkönyvek (notesek), pénztártömbök (Block), bárca és szelvénykönyvek.

Körzők,

vonalzók, háromszögek, szögmérő, rajzdeszkák tolltokok, itató-deszkák, olaj-s vízfesték minden színben. Ecsetek. Irodai és zsebtintatartók, disztintatartók, toll-állványok, szivacs-csésze, író-mappák. Legjobb dörzsmézőgák, gummiszalagok. — Rajzszögek, szőnyegszögek, kapcsok stb.

A Székelyföld legnagyobb kész nyomtatványraktára

Nyomatott **Betegh Pál** könyvnyomtató intézetében Székelyudvarhelyt 1908.